

Asevelvollisena vammautuneiden tuki ry

Toimintakertomus 2021

Vuosi 2021 oli yhdistyksemme 14 kokonainen toimintavuosi. Yhdistys on rekisteröity yhdistysrekisteriin 27.2.2007 ja perustamiskirja on allekirjoitettu 23.11.2006.

Hallinto

Hallitukseen ovat kuuluneet puheenjohtaja Ilkka Kouri, varapuheenjohtaja Jyrki Laine, rahastonhoitaja Juha Penttinen, sihteeri Jan Johansson ja jäseninä Jorma Järveläinen, Esko Mattila, Mikko Vaittinen, Eero Kuisma ja Sampo Kilpiäinen. Eero Kuisma pyysi terveydellisistä syistä eroa hallituksen jäsenyydestä. Hallitus myönsi Eerolle eron hallituksesta 19.8.2021.

Tilintarkastajana toimi KPMG Oy AB:n Mari Kaasalainen. Yhdistyksen kirjanpitoa hoitaa Nousiaisten tilikeskus oy, kirjanpitäjänä Salla Aavikko. Yhdistyksen hallituksen toiminta on pyörinyt pääasiassa talkooperiaatteella, mutta hallituksen kokouksista on maksettu puheenjohtajalle 100 euroa ja muille jäsenelle 70 euroa kokouspalkkiota per kokous.

Yhdistyksellä oli palkattuna osa-aikainen sosiaalipäällikkö 80% työajalla. Päätehtävänä oli asevelvollisena vammautuneiden ja heidän läheistensä neuvonta ja vertaistuki toimeentuloturvaan, hoitoon ja kuntoutukseen liittyvissä palveluissa sekä edunvalvonta. (Sosiaalipäällikön yksityiskohtainen tehtäväkuvaus kirjattiin alun perin hallituksen 8.1.2019 pitämän kokouksen pöytäkirjaan 1/2019.)

Sosiaalipäällikkö toimi tutkijana 20% työajalla Asevelvollisena vammautuneiden tuki ry:n yhdessä Invalidiliiton, Oulunkylän kuntoutuskeskuksen ja Helsingin yliopiston kanssa käynnistämässä tutkimushankkeessa ”Asevelvollisena tapahtuneen ja pysyvään invaliditeettiin johtaneen vammautumisen vaikutukset henkilön toimintakykyyn ja hyvinvointiin sekä yhteiskunnalliseen osallisuuteen”.

Sosiaalipäällikön ja tutkijan tehtäviä hoiti VTT Jan Johansson. Yhdistyksellä oli vuokrattuna toimitila (yksi huone) Invalidiliiton keskustuimistolta.

Talous

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) ei myöntänyt Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskuksen (STEA) esityksestä kohdennettua toiminta-avustusta (AK) enää vuodelle 2021. Yhdistyksellä oli kuitenkin aikaisemmilta vuosilta ylijäänyttä kohdennettua toiminta-avustusta jäljellä niin paljon, että yhdistys pystyi toimimaan täysipainoisesti vuoden 2021. Mutta jatkon osalta yhdistyksen toiminnan rahoitus on vielä täysin keskeneräinen.

Maanpuolustuksen kannatusäätiöltä saatiin 17 000 euroa, jolla rahoitettiin tutkijan 20% työaika tutkimushankkeessa.

Jäsenmaksu oli 15 euroa henkilöjäseniltä ja 100 euroa kannatusjäseniltä. Alle 31-vuotiaat asevelvollisena vammautuneet jäsenet vapautettiin vuoden 2021 jäsenmaksusta.

Kokoukset

Vuosikokous pidettiin 28.9.2021 Helsingissä Invalidiliiton kokoustila -Montttöörissä. Fyysisesti paikalla oli yhdistyksen puheenjohtaja Ilkka Kouri ja sihteeri Jan Johansson sekä yhdistyksen jäsenet Pirjo Penttinen ja Alpo Penttinen. Etäyhteydellä kokoukseen osallistui Jyrki Laine, Juha Penttinen, Esko Mattila ja Mikko Vaittinen. Yhdistyksemme kannatusjäseniä edustavista organisaatioista etäyhteydellä kokoukseen osallistui Oulunkylän kuntoutuskeskus. Hallitus kokoontui etäyhteyksin varsinaisiin kokouksiin kolme kertaa ja piti

kaksi sähköpostikokousta. Hallitus on pitänyt tiivistä yhteyttä sähköisin etäyhteyksin, sähköpostin ja puhelimen avulla keskustellen esiin nousseista asioista.

Jäsenistö

Jäsenmäärämme on kasvanut 176 jäsenestä 177 jäseneseen, joista naisia on 11. Jäseniä on koko maan alueelta. Kannattajajäseniä oli vuoden lopussa 11. Yhdistys on ollut Invalidiliiton valtakunnallinen jäsenyhdistys vuodesta 2010. Yhdistyksemme jäsenet saavat jäsenetuna 10 kertaa vuodessa ilmestyvän IT-lehden, jonka sisältöön jäsenemme ovat olleet tyytyväisiä. Invalidiliiton jäsenilleen tarjoamat e-dut ovat myös meidän jäsentemme käytössä. Vuoden 1948 sotilasvammalain alaiset jäsenemme saavat jäsenetuna myös Sotainvalidi-lehden.

Koronavirusepidemian ja siitä johtuvien rajoitusten vuoksi yhdistyksemme toiminta oli vuonna 2021 tavallisesta poikkeavaa. Suosittelemme Infotilaisuuksia sairas- ja veljeskodeissa eikä jäsentapaamisia ole pystytty järjestämään normaalisti. Olemme kuitenkin järjestäneet korvaavan tilaisuuden Zoomissa. Yhdistyksen toiminta on kuitenkin jatkunut aktiivisena neuvonnan ja vertaistuen parissa sekä tutkimustoiminnan osalta.

Vapaamuurarien Suomen suurloosi lahjoitti vuonna 2018 yhdistykselle 16 000 euroa asevelvollisena vammautuneiden kuntoutusta ja sitä tukevaa toimintaa varten. Yhdistyksen hallitus myönsi vuonna 2021 tästä rahasta mahdollisuutta laitokuntoutukseen tai omaehtoiseen kuntoutukseen. Laitokuntoutuksessa on pyydetty tarjoukset kolmesta eri paikasta, Laitilan terveystieteiden keskukselta, Siilinjärven Kunnanpaikasta ja Oulunkylän kuntoutuskeskuksesta. Omaehtoisessa kuntoutuksessa painotetaan uimahalli- ja kuntosalikortteja. Rahaa käytettiin edellä mainittuihin kuntoutuksiin vuonna 2021 yhteensä 4521 euroa ja niihin osallistui viisi henkilöä.

Yhdistyksen sosiaalipäällikkö on antanut asevelvollisena vammautuneille neuvontaa ja vertaistukea pääasiassa puhelimitse ja sähköpostitse. Vuoden aikana vammautuneilta varusmiehiltä ja heidän vanhemmiltaan on tullut useita kymmeniä yhteydenottoja muun muassa Valtiokonttorin, Kelan, tapaturmasioiden muutoksenhakulautakunnan ja vakuutuslaitosten kielteisistä korvauspäätöksistä.

Neuvonta koski vammautuneen toimentuloa 20 tapauksessa, hoitoa 5 tapauksessa, kuntoutusta 8 tapauksessa, apuvälineitä 2 tapauksessa, asumista 1 tapauksessa, henkilökohtaista apua 2 tapauksessa, liikkumista 1 tapauksessa ja muutoksenhakua Valtiokonttorin päätöksiin sekä korvaushakemuksissa avustamista 8 tapauksessa.

Osa tapauksista on ollut suhteellisen helposti hoidettavia tapauksisia, joissa selkeä neuvonta ja ohjeistus on auttanut viemään asioita eteenpäin. Suuri osa tapauksista on kuitenkin ollut hyvin vaativia ja monimutkaisia, ja ne ovat vaatineet paljon selvittelyä ja lukuisia yhteydenottoja osapuolten välillä.

Ongelmat johtuvat pääasiassa suomalaisen sosiaaliturvan ansioperustaisesta luonteesta ja Suomen yleisen sosiaaliturvalainsäädännön pirstaleisuudesta sekä sen määräyksistä suhteessa sotilasvamman- ja sotilastapaturmalakeihin sekä työeläkelakeihin. Ongelmia on selvitetty yhteistyössä Valtiokonttorin, Kelan, kunnan sosiaalitoimen, työeläkeyhtiöiden sekä Invalidiliiton lakimiesten kanssa.

Yhteydenottojen lukumäärässä on tapahtunut suuria heilahduksia vuoden aikana. Syitä on varmasti monia, mutta yksi keskeinen syy oli se, että koronapandemian takia ihmiset eivät uskaltaneet mennä lääkäriin ja ilman uusia lääkärintodistuksia on hyvin vaikeaa panna vireille tai viedä eteenpäin vammautumiseen liittyviä korvaushakemuksia. Edellä mainitusta huolimatta erityisesti vertaistuen tarve keskustelun ja niin sanotun rinnalla kulkemisen muodossa on ollut suuressa kasvussa suhteessa aikaisempiin vuosiin.

Tiedotustoiminta

Jäsenkirjeitä on vuoden aikana lähetetty 2 kpl. Niille, joiden sähköpostiosoite on tiedossa, kirje on lähetetty sähköisesti ja muille kirjepostina.

Pää tiedotuskanavana on ollut yhdistyksen www-sivut ja Facebook- ja Twitter-tilit. Facebookissa julkaisimme vuonna 2021 24 päivitystä, joiden kattavuus oli yhteensä 3623 nähnyttä, sitoutunutta tai reagoivaa. Facebook-sivujen pysyvien tykkääjien määrä on noussut vuoden aikana 211:een ja seuraajien 219:ään.

Twitterissä julkaisimme 32 twiittiä, joiden kattavuus oli yhteensä 5758 näyttökertaa. Twitter-profiilillamme oli vuodenvaihteessa 317 seuraajaa. Facebook-tykkääjät ja twitter-seuraajat ovat muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta toisistaan erilliset joukot, tavoitamme siis eri some-kanavissa eri ihmisiä ja organisaatioita.

Yhdistyksen www-sivuilla on vuoden aikana käynyt 1591 erillistä kävijää, jotka ovat katsoneet sivuja 2853 kertaa. Yhdistyksellä on sopimusyhteistyötä Varusmiesliiton kanssa tiedottamisen ja viestinnän kehittämistä ja Varusmiesliitto paransi nettisivustomme toimivuutta vuoden aikana tekemällä sinne korjauksia ja teknisiä päivityksiä.

Sosiaalipäällikkö kirjoitti lehtijutun yhdistyksen tutkimustoiminnasta, ja se julkaistiin otsikolla "Tutkimushanke asevelvollisena pysyvästi vammautuneista" Sotainvalidi -lehdessä 2/2021.

Yhteistoiminta sidosryhmien kanssa

Koronapandemian vuoksi perinteiset yhteistyötapaamiset puolustusministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön, Pääesikunnan, Sotilaslääketieteen laitoksen ja Valtiokonttorin kanssa eivät ole vuonna 2021 olleet mahdollisia.

Toisaalta tutkimushankkeemme "Asevelvollisena tapahtuneen ja pysyvään invaliditeettiin johtaneen vammautumisen vaikutukset henkilön toimintakykyyn ja hyvinvointiin sekä yhteiskunnalliseen osallisuuteen" tiimoilta yhteistoimintamme Invalidiliiton, Oulunkylän kuntoutuskeskuksen ja Helsingin yliopiston kanssa on ollut tiivistä.

Sosiaalipäällikkö on toiminut Invalidiliiton hallituksen nimittämän Elinvoimaiset yhdistykset - kehittämistyöryhmän puheenjohtajana sekä Invalidiliiton menettelytapavaliokunnan puheenjohtajana. Sosiaalipäällikkö valittiin Invalidiliiton liittovaltuuston vaaleissa marraskuussa Invalidiliiton liittovaltuutetuksi valtuustokaudelle 2022-2025. Asevelvollisena vammautuneiden tuki ry ja sen toiminta on ollut vuonna 2021 aktiivisesti esillä Invalidiliitossa ja yhdistyksellä on hyvä yhteistyösuhde Invalidiliiton toimivaan johtoon ja henkilökuntaan.

Hallitus